

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 31. SVIBNJA 2013. - BROJ 67

IZDVAJAMO:

TEMA: Treća generacija maturanata - 4-5

STAJALIŠTE: Kulturni život - 8

LITERA: Neraščišćeni računi – 11

GLAZBA: Negativ - 21

FOTO MJESECA

Slušanje glazbe nekad i danas

KUZIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Antonija Sudarević, Ivan Kovač,

Ivana Rudić, Anita Klinac,

Donna Diana Prčić

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ivan Kovač

Larva

Započinjemo bivanje kao larve. Sićušne, zelene i mokre. Svrha larvi je u prehrani, one se moraju nahraniti dovoljno kako bi, u kasnijim stadijima svoga života, mogle izraziti svu svoju ljepotu. Ili ružnoću?

Gmižući po šumskom mokrom, ugaženom tlu, možemo otkriti mnoge lijepe, ali i neugodne stvari. Mnoge uspjehe i prepreke. Džinovski listovi i granje opalo s oblakodorskog drveća smetalo bi nam, a plodni humus i nježne stabljike skoro izraslih biljaka uljepšavale su nam dane. Iz dana u dan, jedina naša namjera je jesti, jesti, jesti. Što više, što jače, što hranjivije, što ukusnije, što zelenije, što mekanije, što sočnije. Mljackavo. Hedonistički čak (tko li bi se uopće usudio nazvati larvu hedonistom?). Lutajući po neznanim predjelima, ne bismo čak ni istraživali. Bili bismo puki slučajevi, puki plod prirode. Dio prirode. Dio svega onoga što ne možemo kontrolirati.

Međutim, nije sve tako lako i jednostavno. Tijelo bi se počelo naglo krutiti i postajalo bi čudno, neobično, kao da nije naše. Tada treba donijeti snažnu i veoma tešku odluku, skloniti se od očiju šume i pretrpjeti ovu čudnovatu metamorfozu u samoći. Sve zelenilo, sićušnost i vlažnost koje su prije bile osobine našega tijela bez kojih ne bismo mogli opisati naše postojanje, sada su postajale sivilo, odurna glomaznost i neprirodna tvrdoća. Jesmo li to još uvijek mi, ili je naše tijelo preuzelo neko drugo biće? Osećamo kako nam taj, netko drugi, polako siše krv, ispija našu osobnost, mijenja nam mozak i antene i stavove i mišljenje, odjednom, sve ono što smo radili prije nema mnogo smisla. Svo ono gmižanje po šumskom tlu djeluje primitivno i tako smiješno. Pitamo se, jesmo li to doista bili mi? I tko smo sad? Filozofske iskre grcaju u našem tijelu i traže izlaz, ali izlaza nema. Tvrda čahura prekrila je naše tijelo i sve što je prije bilo olako izbacivano u okoliš, sada ostaje vječno unutra. Vječno u nama. Izgara nas, muči i terorizira. Znamo da što više razmišljamo i promišljamo, to će vatra biti jača i bolnija – ali u trenucima samoće ništa nam drugo i ne preostaje. Vatra tinja i tinja, gori u srcu, u glavi, po koži. Osjećamo unutarnji nemir, nezadovoljni smo vlastitim tijelom i vlastitom glavom, želimo pobjeći, želimo potrčati što dalje, što više, što jače, što snažnije, što pobjedonosnije. Ali smo zarobljeni u čahuri.

I tijekom tog izgaranja, tijekom buktinje sazrijevanja i iskrenog shvaćanja svijeta i njegove prirode, tijelo puca, ono se lomi i mrvi u dubine, a ispod naše kože izlazi nešto novo, nešto iskreno lijepo i nešto što smatramo doista našim. Krhka krila mašu po svježem zraku, otkrivaju svijet i opet se sjedinjuju s prirodom. Opet smo jedno sa životom, jedno sa sobom. Feniks izlazi iz pepela i otkriva smisao. Otkriva ljubav i sreću. Otkriva bit.

Gledajući unatrag, primjećujemo nevinost larve i ustrajnost kukuljice. Obje su dio nas, ali su obje i toliko različite od nas. Pustimo larve da žive u sreći i bezbrižnosti, dajmo oslonac ućahurenima. Svi zaslužuju doživjeti leptira, a prije ili kasnije, tvrdi omotač će pući.

GIMNAZIJA »SVETOZAR MARKOVIĆ« U SUBOTICI

Treća generacija maturanata na hrvatskom jeziku

Tekst i fotografije: Antonija Sudarević

Među učenicima 4. f proveli smo anketu pitavši ih za dojmove o srednjoškolskim danima kao i o tomu što planiraju nakon gimnazije

Protrčalo vrijeme, ponovno matura, izlozi u gradu prepuni maturalnih haljina i odijela. Maturanti prepuni obveza, prijama, učenje, odabir fakulteta, pa maturalna večer, šminka, haljina. Sve ih to i opterećuje, a i veseli. Iz gimnazije u Subotici izlazi treća generacija maturanata koji su svoje školovanje završili na hrvatskom jeziku. Dvadeset i šest učenika 4. f razreda bogatiji su za znanje koje im nudi gimnazijski program, ali i ono iz materinskog jezika. Koja su njihova iskustva i što neki od njih planiraju, pročitajte u daljnjem tekstu.

Marko Tumbas

Planiram dalje ići na PMF u Zagreb ili Osijek, nastavnički smjer ili matematika+informatika, tako da mi je školovanje na hrvatskom jeziku pomoglo da se bolje pripremim za državnu maturu u Hrvatskoj, te da se tamo kasnije lakše snađem. Iskustava iz gimnazije ima puno, od loših do dobrih, ali uvijek ću pamtiti odjel i poneke profesore, a nadam se da će mi znanje iz gimnazije pomoći na fakultetu.

Martina Stantić

Bilo je to jedno lijepo iskustvo ići u gimnaziju i upoznati sve te divne ljude. Gimnazija će mi za budućnost biti značajna, jer je to škola u kojoj sam naučila mnoge korisne stvari potrebne baš za moje buduće školovanje. Nakon gimnazije odlučila sam upisati Visoku strukovnu školu za obrazovanje odgojitelja, ovdje u Subotici. Biti odgojiteljica moj je san još od djetinjstva. Volim djecu, te igru, pjesmu i ples koji

idu uz sve to. Za nastavak školovanja hrvatski mi jezik neće biti potreban, ali nakon toga dakako da hoće, jer bih se voljela zaposliti u vrtiću gdje se s djecom radi na hrvatskom jeziku. Svakako, svima preporučujem upisati smjer na hrvatskom jeziku, jer im to pomaže ukoliko žele ići studirati u Hrvatsku.

Tatjana Lendvai

Školovanje planiram nastaviti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, smjer etnologija i kulturna antropologija. Glede gimnazije, u sjećanju će mi ostati neki od profesora, druženja na odmorima, povremeno bježanje sa sata. Mislim da ću iz gimnazije ponijeti znanje koje će mi biti korisno na fakultetu, a i u životu općenito. Budući da studij planiram upisati u Hrvatskoj, školovati se na hrvatskom jeziku za mene je imalo veliki značaj.

Andrea Dulić

Upoznala sam puno novih i divnih ljudi, neka prijateljstva vjerujem da će ostati za cijeli život, a to je nešto od neprocjenjive vrijednosti. Nekad je doista bilo teško, zahtjevno, ili čak stresno, nekad sam se i sama pitala što radim u gimnaziji. Međutim, vjerujem da su svi imali razdoblje tijekom kojega su bili nesigurni u sebe i svoje postupke. Rekli su mi kako sve to ima svoje zašto i da upravo tako treba i biti. Ali vrijedilo je truda. Ili će tek vrijediti. Želja mi je otići u Zagreb i nastaviti školovanje na hrvatskom jeziku. Francuski jezik mi je oduvijek bio zanimljiv, zainteresiranost za njega mi je bila poticaj da mu

malo više pozornosti posvećujem na satima u školi, te bih možda upisala nešto u tom pravcu. No, prije svega treba položiti državnu maturu!

Stipan Jurić

Iz gimnazije u život ću svakako ponijeti dio stečenog znanja, ali ću također ponijeti i sjećanja na dane provedene u gimnaziji i drage prijatelje. Gimnazija mi je svakako otvorila neki novi pogled na svijet. Shvatio sam kako nikom ništa nije poklonjeno i da se svatko mora boriti za svoj osobni uspjeh, pa makar to bilo i napornim učenjem. Prijatelji koje sam stekao u gimnaziji svakako su nešto najbolje što mi se ondje moglo dogoditi. Dalje planiram studirati biologiju u Novom Sadu.

Ivan Benčik

Najbolja iskustva iz gimnazije vezana su uz prijatelje. Kada sjediš pet dana u tjednu okružen istim ljudima i kada se skupa borite svakog dana s istim problemima, stvaraju se neke neraskidive veze prijateljstva. Na prijatelje koje sam ovdje stekao,

ne samo iz svog odjela nego i šire, moći ću i u budućnosti računati. Uh, a što ću dalje - teško je pitanje, pošto se još nisam odlučio, dvoumim se između sociologije i engleskog jezika.

Bernadica Vojnić Mijatov

Ono što ću pamtit i prije svega je marljiv rad učenika i profesora, znanje koje se doista stekne u ove četiri godine. Smatram kako će nam puno lakše biti na fakultetu. Zatim sam odjel, postali smo kao jedna obitelj, dijelili smo dobro i zlo i pomagali uvijek jedni drugima, što je najvažnije za odjel. Planiram upisati Višu pedagošku školu ovdje u Subotici. Želim ostati ovdje uz svoje i plan za budućnost jest rad s djecom i, među ostalim, prenošenje osnova hrvatskog jezika, koje sam stekla upravo u gimnaziji.

TABLO U »PLATOU«

Maturantski tablo 4. f možete pogledati u subotičkoj knjižari-cafeu »Plato«.

JE LI VOLONTERSTVO IZUMRLA KATEGORIJA?

VOLONTERI

SUPERHEROJI DANAŠNJICE

Piše: Željka Zelić

Budući da sam odmalena voljela gledati prijenos teniskih turnira na televiziji, uvijek su mi bili zanimljivi »oni mali« koji trčkarakaju po teniskim terenima za teniskim lopticama, skupljajući ih brzinom munje... U vrijeme dok još to nisam mogla shvatiti, mislila sam »blago njima, osim što su blizu poznatim tenisačima, dobro zarađuju«. Međutim, tek kasnije sam shvatila da za tu svoju dužnost nisu plaćeni, budući da je na neki način smatraju čašću (osobito kada se radi o velikim natjecanjima kao što su: Wimbledon, Roland Garros, Davis Cup), tj. da ih obavljaju na volonterskoj osnovi, odnosno bez novčane nadoknade. U vrijeme dok sam išla u osnovnu školu bilo je aktualno skupljanje novca po kućama za potrebe Crvenoga križa, iako se takva vrsta aktivnosti u smislu današnjega zakona ne smatra volontiranjem. Ipak, svi smo to (barem sam u to vrijeme bila uvjerena u to) radili sa zadovoljstvom (iako smo često dolazili u neprijatne situacije), a osim toga, znali smo da to radimo iz »viših pobuda«. Isti je bio slučaj kada su se na župi ili u okviru nekih humanitarnih organizacija organizirale neke akcije... Od malih nogu učili su na nas da smisao rada nije uvijek da isti bude plaćen, već i društveno koristan. Stoga je hvale vrijedno nastojanje onih osnovnih i srednjih škola koje i danas rade upravo na tome, približiti mladima što više značenje i značaj volontiranja, jer ih na taj način odgajaju za društveno odgovorno ponašanje, a zasigurno je da na taj način u njima razvijaju svijest o nužnosti pomoći drugima. Osim toga, pružaju im priliku da se uključivanjem u volonterski rad susretnu s realnim situacijama »na terenu«, što je zasigurno dobar način da na vrijeme vide svijet onakvim kakav on uistinu jest, a ne kroz svima dobro znane »ružičaste naočale«.

Što je zapravo volonterstvo?

Volonterstvo (volontizam, volontiranje), kako ga pojašnjava Wikipedia, jest neprofitna i neplaćena aktivnost kojom pojedinci, samostalno ili u okviru neke grupe ili organizacije, doprinose dobrobiti svoje zajednice ili cijelog društva. Volontiranje se javlja u raznim oblicima: od tradicionalnih običaja uzajamne samopomoći do organiziranog djelovanja zajednice u kriznim razdobljima. Volontiranje uključuje i pokušaje suzbijanja siromaštva i pomoći u sprječavanju i zaustavljanju sukoba. Prema Općoj deklaraciji o volonterstvu, »volonterstvo (ili dragovoljni rad) jedan je od kamena temeljaca civilnoga društva jer oživljava najplemenitija stremjenja čovječanstva: zauzimanje za mir, slobodu, mogućnost izbora, sigurnost i pravičnost za sve ljude.« Bitne značajke volonterstva su dragovoljnost (obavlja se bez ikakve prisile, slobodno), neplaćenost (ne radi se iz želje za zaradom, nego besplatno) i solidarnost (radi se iz suosjećanja s drugim, iz želje da se nekom pomogne).

Volonterstvo u Srbiji

Živimo u vremenu kada nam je svima, s obzirom na tešku materijalnu situaciju u zemlji, težnja, ako je moguće, zaraditi dodatni novac. Onima koji se školuju, dodatno zarađen novac (uz ono što im roditelji pružaju) znači puno, jer im pruža mogućnost da si kupe ili priušte ono što im roditelji možda ne mogu priuštiti. Mnogi, a o tome smo pisali u jednom od prijašnjih brojeva KUŽIŠ?!-a, svoj hobi pretvaraju u posao i na taj način uz školovanje i zarađuju (što je hvale vrijedno, ne moramo opet ponavljati!). Međutim, može li u takvim uvjetima, slobodno bih mogla reći »preživljavanja« i Survivor na srbijanski način, volonterstvo biti aktualno, ako znamo da ono ne pruža nikakav materijalni probitak?

U izjavi koju je prije tri godine dao Milovan Savić, programski koordinator Volonterskog centra Vojvodine, govori o tome kako volontizam funkcionira u praksi. »Volontizam u praksi funkcionira odlično. Mladi su zainteresirani za volontiranje, ali se u praksi često događa da je veći broj zainteresiranih volontera od postojećih volonterskih pozicija. Zbog toga bi u narednom razdoblju trebalo posvetiti pozornost kreiranju novih volonterskih pozicija«, navodi Savić.

Dakle, s obzirom na izrečeno, ne bismo mogli reći kako mladi u Srbiji nisu danas zainteresirani za volonterski rad. Poznajem nekoliko osoba koje su zahvaljujući volontiranju i poznanstvima uspjele doći do stalnoga posla. Za neke od njih to je značilo da su godinu i više radili bez ikakve nadoknade, stječući na taj način i oblik radne prakse, da bi potom poslodavac, vidjevši njihove kvalitete, odlučio uposliti ih, najprije na određeno, a potom i na neodređeno vrijeme. Upornost se, dakle, isplati. Međutim, zakon takve gore spomenute neplaćene aktivnosti čiji je osnovni motiv stjecanje praktičnog iskustva i obuka na poslu, stažiranje, rad za simboličan honorar i slično, ne smatra volontiranjem već obukom, praksom, specijalizacijom, radom na povremenim ili privremenim poslovima i nekom drugom adekvatnom djelatnošću, iako se u žargonu često govori »volontiram« u nekoj tvrtki i sl. U našem zakonu o volontiranju, volontiranjem se smatra organizirano dragovoljno pružanje usluge ili obavljanje aktivnosti od općega interesa, za opće dobro ili za dobro druge osobe, bez isplate novčane naknade ili potraživanja druge imovinske koristi, osim ako zakonom nije drukčije određeno.

Osim toga, volontiranje je dobra prilika da susretnete i upoznate veliki broj ljudi, među njima mogu biti vaši vršnjaci, to je prilika da steknete nova poznanstva i prijateljstva, prilika da naučite ili usavršite neki strani jezik... Zasigurno da su prednosti volontiranja uvijek ispred njegovih manjkavosti (kojih ima u svakom poslu ili društvenom angažmanu).

Ukoliko vas ova tema više interesira, posjetite sljedeću internet-sku stranicu na kojoj se u pdf. formatu nalazi prigodna brošura sa svim pojedinostima o volontiranju: http://volontiraj.rs/wp-content/uploads/2012/06/Vodic_kroz_Zakon_o_volontiranju.pdf.

»Plaćeni volonteri«

Iako tekstove ne volim završavati u pesimističnom tonu, za kraj sam ostavila jedan paradoksalni primjer, koji nam pruža realnu sliku zemlje u kojoj živimo. Ipak, ako malo dublje proniknemo u ono što ću napisati, onda ćete shvatiti da poruka i nije pesimistična. Znae kako se ono kaže: da nije žalosno, bilo bi smiješno. A ovo je zapravo u isto vrijeme i smiješno i žalosno. Sad smo već apsolvirali da volonterski rad podrazumijeva dragovoljni, neprofitni rad. Međutim, nedavno sam u nekim krugovima čula svjedočenja da u pojedinim »javnim ustanovama« postoje tzv. »volonteri« koji primaju iznose od 30.000 do 50.000 dinara (to su često oni kojima zakon ne dopušta istodobno obavljanje dvije javne dužnosti i sl.). Taj je oblik »volontiranja«, nažalost, najvidljiviji u sustavu državne uprave i lokalne samouprave. Stoga, nemojte da vas to sablazni ili začudi kada čujete da se u žargonu pojedinih ustanova ustalio izraz »volonter« koji ipak prima plaću (vjerujte, ne vrijedi, samo trošite živce, a truo sustav nećete time revitalizirati), pa se time čak i hvale, prešućujući slučajno da za to primaju nadoknadu (to je osobito »zvučno« ako je osoba član neke stranke). Nemojte ni slučajno da vas to pokoleba u želji da budete pravi volonter i da svojim dobrim srcem pridonese nečijem boljitku. Uvjeravam vas da se čak i bez nadoknade osjećate puno bolje nego »plaćeni volonteri« u svojoj koži. :) O vama će se, na koncu, uvijek ljepše pisati i govoriti!

Stoga, hrabro naprijed. Ukoliko želite njegovati svoju plemenitost, a uz to upoznati nove ljude i susretati se različitim iskustvima, kulturama, nacijama, jezicima – potpišite volonterski ugovor i naprijed u nove društveno (i emocionalno – za vas osobno) korisne pobjede. A takvo iskustvo – nema cijenu!

ISKUSTVA VOLONTERA

»Zahvaljujući radu s djecom koja su uključena u život i rad na ulici, naučila sam više poštovati sve ono što imam i manje žaliti za onim što nemam. Vrijeme provedeno s njima nije uzaludno potrošeno! Odvojili ste ga za one koji nemaju ništa, kojima vaše malo može u određenom trenutku biti sve... Kada se osjete prihvaćenim i voljenim, u njima se budi dijete koje inače nisu, jer ih je život natjerao na to...« /S. A./

»Volontiram pišući novinske članke vezane za kulturu na internetskom portalu sutra.hr, a zajedno s još nekoliko kolega s fakulteta radim i na Radio Mariji, uređujući i vodeći emisiju 'Djeca medija' svakoga prvog ponedjeljka u mjesecu. Za volontiranje na internetskom portalu prijavila sam se kada mi je prijateljica rekla da traže zainteresirane studente koji bi besplatno pisali, dok je volontiranje na radiju dio projekta Djeca medija, pokrenut u udruzi Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu.« /J. Č./

»Za neke volontiram iz ljubavi, recimo djecu i potrebite, a za neke iz praktičnih razloga, radi stjecanja iskustva u poslu i novih poznanstava. Dnevno na zadaće volontiranja utrošim pet sati, dok većinu posla odrađujem preko noći. Ovisno o projektu, moje zadaće se kreću od koordinacije manjeg tima ljudi, pa sve do dijeljenja letaka. Nema pravila ili 'posla ispod časti' kada se odlučiš za to.« /J. V./

KULTURNI ŽIVOT

ZAJEDNIŠTVO SVIH NAS

Ukoliko ne poznajemo kulturu, kako možemo upoznati sami sebe?

Kultura je cjelokupno stvaralaštvo jedne zajednice. Kad govorimo o stvaranju kulture ne podrazumijevamo samo one koji su bili umjetnici, nego i publiku i reakciju publike na ponuđenu umjetninu. Nije bitno radi li se o predstavi, filmu, skulpturi, slici, grafitu, plakatu, zgradi, ukoliko publika ne prihvati umjetninu kao svoj dio, ukoliko ju ne apsorbira, umjetnina ostaje samo umjetničko djelo pojedinca. Mislim da je za prihvatanje nečega kao kulture, najbitnija katarza. Ukoliko čovjek napusti kazalište a da nije doživio katarzu, nikada neće prihvatiti tu predstavu kao kulturu. U ovom članku neću govoriti o popularnoj kulturi, jer je ona svugdje dovoljno zastupljena, već o tzv. visokoj kulturi.

Muzeji

Vjerujem da će većina vas pomisliti na dosadne, mračne zgrade u kojima morate šaptati, i upravu ste, jer većina muzeja je dosadna i nema dobru rasvjetu i poželjno je da šapćete. Za prve dvije optužbe krive su muzejske institucije koje se – u većini slučajeva – niti ne trude biti inovativne, kreativne i zanimljive. Muzeji čuvaju našu baštinu i kulturu, ali to nije njihova jedina zadaća, oni bi trebali prenijeti tu baštinu javnosti. Tako da nikako ne zamjeram svojoj generaciji koja ne zna niti gdje se primjerice nalazi Gradski muzej u Subotici. Nedavno sam posjetila Picassovu izložbu u Klovićevim dvorima. Grad Zagreb i Ministarstvo kulture platili su ovu izložbu dva milijuna kuna. Izložbu čuva minimalno dvadeset ljudi, to su samo oni koje sam vidjela. Karte za ulaz su preskupe i s popustom za studente. U vrijeme mojeg posjeta izložbu su posjetili učenici neke srednje škole, nitko od njih se nije niti trudio šaptati, a jedino pitanje koje su postavili kustosu bilo je smiju li oni pogledati te slike. Mislim da vam prethodna rečenica puno govori o navici mladih da posjećuju muzeje. Pričekavši da budućnost pogleda te slike polako sam prošetala kroz te hodnike pune duše jednog čovjeka. Sve podatke o njegovu umjetničkom razvoju mogla sam pronaći na legendama, ali nigdje nije bilo onih malih stvari iz njegova života koje su ga definitivno mnogo bolje oslikavale i kao umjetnika i kao čovjeka. Nakon Picassa sišla sam kat niže pogledati izložbu »Posljedice: Mijenjanje kulturnog pejzaža«. Pomislila sam, kada sam već dala 50 kuna iskoristit ću ih do kraja. Cijeli kat je bio prazan, bez i jednog stražara, kustosa, možda ipak postoji umjetnost koja nije skupa, to je očito bila ova. Iako definitivno

mnogo relevantnija za sve nas jer predstavlja promjene koje su se dogodile (ili se nikada nisu dogodile a trebale su) na prostoru bivše Jugoslavije, od raspada do danas. Potresna, na mahove komična, istinita i bliska priča ispričana je na ovim fotografijama. Ali očito ta naša priča nama nikada neće biti bitnija od tamo neke daleke apstraktne priče svjetski poznatog Picassa. Za posjet muzeju ne treba vam veliko predznanje iz povijesti umjetnosti, potrebna vam je duša i sposobnost da vidite njome.

Kazalište

Kazalište je sasvim druga stvar, pogotovo u Zagrebu, na neke se karte čeka i mjesecima. Najpopularnije su predstave koje su komedije, ali ni drame ne zaostaju za njima. Zanimljiv je primjer predstave »Kauboji« u Exit teatru, to je komedija koja igra već 6 godina u ovom kazalištu, a i danas je teško nabaviti kartu za ovu predstavu! Predstava se bavi aktualnom tematikom pa je svaki put drugačija, stoga ju većina vjernih obožavatelja ide pogledati svako malo bez obzira na cijenu karte. Moje omiljeno kazalište je Zagrebačko kazalište mladih, koje miješa alternativu i klasiku u svojim predstavama, te tim potezima lako dovodi svoju publiku do katarze. U kazalištu se mogu, osim srednjoškolskih skupina, vidjeti sve generacije, stoga mislim da je ovaj segment visoke kulture izrazito zastupljen i u svijetu mladih, iako ponekad u razgovoru s prijateljima i dalje dobijem epitet čudakinje jer posjećujem kazališta. Današnja se kazališta trude privući mladu publiku na sve moguće načine i to je pohvalno, čak mislim da im i uspijeva. S obzirom da je kazališna gluma ipak drugačija od filmske i ne toliko prihvaćena, oni imaju veliku posjećenost.

Za i protiv

Kultura je oko nas. Naš razvoj, naše propadanje, naša sreća, sve se to reflektira u našoj kulturi. Mi je sami gradimo i biramo. Mi je činimo onakvom kakva je. Ona je zajednička nama. Ukoliko ju ne poznajemo, kako možemo upoznati samoga sebe? Da, bitni su nam oni nezaboravni momenti sreće koje doživljavamo prilikom izlaska u klubove. Sada se pokušajte sjetiti nekog izlaska od prije četiri godine. Ne ide? Sjetite se bilo koje predstave ili slike koja vas se dojmila i znat ćete zašto sam ja uvijek ZA kulturu.

DVODNEVNI POSJET SREDNJOŠKOLACA ZAGREBU

U glavnom gradu Hrvatske

Učenici hrvatskih odjela iz Gimnazije »Svetožar Marković« i srednje Politehničke škole iz Subotice, s grupom od sedam profesora, šest iz Politehničke i jedan iz Gimnazije, boravili su 17. i 18. svibnja na dvodnevnoj ekskurziji u Zagrebu. Glavni cilj posjeta je bilo pokretanje suradnje između zagrebačke IX. gimnazije i subotičke Gimnazije »Svetožar Marković« te Grafičke škole u Zagrebu i subotičke Politehničke škole. Međutim, posjet IX. gimnaziji otkazan je zbog parade maturanata kroz grad. No, već najesen se očekuje dolazak zagrebačkih gimnazijalaca na proslavu Dana škole Gimnazije »Svetožar Marković«. Učenici i profesori

MSU

Dojmovi učenika su, kako kažu, pozitivni te se svi nadaju da će se suradnja spomenutih srednjih škola unaprijediti, a svi se nadaju da će se sličan posjet ostvariti i u idućoj školskoj godini.

I. Č.

Posjet Grafičkoj školi

su posjetili i Grafičku školu u Zagrebu, gdje ih je dočekaao ravnatelj ove škole koji ih je upoznao s radom svoje škole i proveo kroz objekt. Učenici su, osim posjeta školama, imali dosta vremena upoznati glavni grad Republike Hrvatske i njegove znamenitosti, pa su ovom prigodom obišli jezero Bundeck, Muzej suvremene umjetnosti, Gornji grad u pratnji turističkog vodiča i zagrebački park Maksimir.

Tajna ženske torbe

Ne bismo mi bile žene da nemamo velike torbe u kojima pronalazimo toliko sreće

Koliko vam se često dogodilo da stojite ispred ulaznih vrata, u jednoj ruci imate minimalno tri vrećice, a drugom kopate po torbi tražeći ključeve? Cijela torba vibrira, a vi i dalje ne možete pronaći mobitel?! Nalazite se na blagajni, iza vas stoji cijeli red ljudi, a vi tražite novčanik?! Vjerujem da ste se sve pronašle barem u jednoj od ovih situacija, a sigurna sam da ih ima još mnogo više. Dobrodošli, pripremila sam vam mini vodič kroz jednu od dugo čuvanih tajni modernog svijeta. U pitanju je ženska torba!

Kako to da u torbama uvijek pronalazimo previše stvari koje nam uopće nisu potrebne? Sad kad ovo čitate, pokušajte vizualizirati unutrašnjost svoje »vreće«. Prve na meti su (bar kod mene) vlažne maramice. Često ih rabim, pa se moraju naći u »stalnoj postavici« mog malog svijeta. Skoro ih nikad ne vadam iz »odaje tajni«. Sljedeće na redu su, svakako, razne penkale i markeri, koji su gotovo uvijek na dnu našeg modnog aksesoara, osim kad ih najviše trebamo. No, to je druga stvar, to je ironija života.

Mobitel i kozmetika

Nadalje, ako ste freak za tehnologijom, vjerojatno posjedujete smartphone. To malo čudo, koje ima svoju posebnu pregradu u torbi, zna zadavati muke svojim korisnicima zbog baterije koja se troši brzinom munje. Prema tome, povlačite po torbi i punjač, jer što bi se sve dogodilo da ostanete bez baterije na sat ili dva?! (Vjerojatno biste propustili kakav pametan tweet ili status na Facebooku, ili bi vas mama zvala pitati jeste li gladni i je li učite. Kad tako složim stvari, već vidim u budućnosti dvije stvari manje u torbi:))

Dolazimo do kozmetike. Govoreći iz vlastitog iskustva, nema goreg od prolijevanja parfema ili tekućeg pudera. Gurnem ruku u torbu i padne mi mrak na oči. U takvim je situacijama odlično ako imate vlažne maramice, o kojima je bilo riječi maloprije. Eto i malo koristi od nošenja hrpetine stvari sa sobom!

No, što ćemo s računima? Umjesto da pospremimo račune u novčanik, većina nas sve moguće papire samo zagura duboko – gdje drugdje nego u torbu! Tko se neće izgubiti među gomilom papira, većinom izgužvanih od tereta koji se nagomilava iz dana u dan...

Zasebna priča su gumice za kosu koje, naravno, skoro nikad ne možemo pronaći prije teretane ili aerobike. Crvene, crne,

plave, bijele ili šarene. I najveći je izazov pronaći ih kad se zagube!

Pecivo i nakit

Dogodi li vam se da pojedete pecivo do pola i u tom trenutku nema prikladne kante za smeće u blizini, pa vrećicu stavite u torbu? I tako na dnu torbe imate cijeli pekarski repertoar.

Također, ima i onih koje često boli glava, pa se zna pronaći pola ljekarne. Za svaki slučaj.

U ranim noćnim satima, kada vas zabole uši od preteških naučnica, bez problema ih pospremte u torbu. Redovito zaboravite

na njih, ili dok ih pokušavate pronaći pogledat ćete svugdje po sobi, ali se nećete sjetiti da ste ih prošli vikend zagurali u torbu. Poznato? Kad smo već kod ljetnih izlaza, ponekad želimo sami sebi olakšati stvari, pa štikle stavimo na noge, a niske cipelice u torbu. Ne znam za vas, ali tijekom srednje škole i fakulteta u torbi sam znala pronalaziti pola skriptarnice. Sto stranica svakakvih knjiga, bilježaka koje i te kako imaju svoju kilažu.

Ponekad, nakon napornog dana, dođemo kući i imamo upalu ramena i ne možemo se sjetiti od čega. Drage moje, to je od torbe u kojoj nosite previše stvari koje vam rijetko kad zatrebaju! To je »okrutna« istina. Ali, tako to ide, jer kažu da od viška glava ne boli. Možda ne glava, ali definitivno ruke. Kako sami sebi olakšati problem teških torbi? Pošto sam i sama žena, ne znam točan odgovor na ovo pitanje. Jednostavno, racionalno razmislite što sve treba činiti repertoar vaše torbe. Oslanjajte se na bitne stvari koje su vam potrebne i malo češće je pospremite. Kad krenete sa sprenjanjem, sigurno ćete se zgroziti koliko smeća i nepotrebnih stvari vučete sa sobom po svijetu. Napravite raspored torbe i pokušajte se toga držati. Sigurno ćete skratiti muke traženja ključeva, novčanika i mobitela koji su vam najpotrebniji svaki put kada izađete iz kuće.

Nakon svih nabrojanih stvari, nije ni čudo da je muškarcima veliki misterij sadržaj našeg omiljenog aksesoara. Ali, ne bismo mi bile žene da nemamo velike torbe u kojima pronalazimo toliko sreće :)

Donna Diana Prčić

RAZMIŠLJANJA U POLA NOĆI

Neraščišćeni računi

Gledam na sat. Pola noći je prošlo prije točno dvadeset minuta. Živčana sam. Sutra rano putujem za Trogir, roba nije spakirana, hrpa knjiga me prijekorno gleda iz prikrajka. Da, znam da odlazim na nezasluženi odmor. Grižnju savjesti sam zatmila još prije tjedan dana kad sam na Nikolin poziv odgovorila afirmativnom rečenicom. No, ona poput nesretnog utopljenika pokušava doći do daha, ali bezuspješno. Nije grižnja savjesti ono što me proganja u ovo doba.

Prije dva tjedna sam bila na dejt (spoju, ako vam je draže). Voli književnost, pjevao je u bendu, na istom smo fakultetu, lijepo miriše, ne voli lubenice, voli dinje (isto kao i ja). Četiri sata su prošla u tren oka. Međutim, falilo je »ono nešto«. Kemija, klik, »the thing« – rekli bi Ameri.

Prijateljica je bila na studentskoj razmjeni u Njemačkoj. Nismo se vidjele 6 mjeseci. Po njenom povratku otišle smo popiti kavu i prošetati njene pse. Provela je 6 fantastičnih mjeseci u Frankfurtu, zaljubila se, odljubila, tamošnji fakultet i profesori su neusporedivo bolji od zagrebačkog fakulteta i zagrebačkih profesora. Pita me kako sam. Ja sam odlično. Učim, idem van, upoznajem interesantne ljude. Osjećam se odlično.

Sjedim u predavaoni, kolegica izlaže prezentaciju. Nakon njene prezentacije profesorica će svim prisutnim studentima i studenticama postaviti po pitanje. Što više točnih odgovora imaš – bolja ocjena. Imam svoju kožnu bilježnicu u koju zapisujem sve što smatram važnim. Profesorica mi postavlja pitanje, odgovaram točno. Zadovoljna odlažem bilježnicu. Kolega do mene uzima moju bilježnicu, te zahvaljujući mojim bilješkama odgovara točno. Ne, ne smeta mi što se šverca na moj račun.

Vjerojatno se pitate čemu sve ovo. Saznat ćete uskoro. Moram najprije zatvoriti prozor. Velika mana života blizu Save jesu komarci. Te užasne iritantne krvopije. Kad sam već na nogama, spakirat ću stvari. Pola noći je prošlo prije devedeset minuta. Nastavljamo.

Dejt je naizgled bio savršen. Kava, ručak, šetnja po Maksimiru. Međutim, ono što nije bilo dostupno za vidjeti jesu unutarnji monolozi koje sam vodila sama sa sobom. Trudila sam se naći mu mane, bila sam u iščekivanju neugodne situacije koja bi mogla prekinuti sastanak. No, to se nije dogodilo. Bila sam šokirana samom sobom. Zašto uvijek tražimo ono najgore u ljudima? Opće uvriježeni odgovor bi bio: jer se plašimo biti povrijeđeni, pa se branimo napadom. No, ja ne vjerujem u to. Tražeći zlo u ljudima puštamo svoje demone van u nadi da će prijeći na drugoga i osloboditi nas.

»Njemačka je zemlja snova«, rekla je ona. Ja sam shvatila što time želi reći. Pogled ju je izdao. Pred kraj svakog mjeseca joj je falilo novca, spajala je kraj skrajem. Malo je falilo da noćni život Frankfurta ozbiljno ugrozi studentske obveze. U Zagreb se vratila umorna, a nove obveze su pred njom. Sve se to dalo pročitati iz njenih umornih očiju i crnih podočnjaka. Iskrenost. Je li ona išče-

zla između ljudskih odnosa ili je nikada nije ni bilo? Ljudska psiha je složeni mehanizam. Iskren možeš biti samo prema sebi. Sve ostalo su maske. Možeš ih mijenjati, ali maskembal ne prestaje.

Svakog utorka ustajem u 7 sati kako bih u 9 bila na predavanju. Svaki put nosim svoju kožnu bilježnicu i zapisujem. I svaki put isti kolega uzima moju kožnu bilježnicu i koristi se njezinim sadržajem. On nije samo moj kolega, on mi je prijatelj, jedan od najbližih. Da, smeta mi što postizemo iste rezultate, a samo ja ulažem napor (okej, napor nije prava riječ, ali sitni su sati, shvatite me). Lijenost. Život na tuđ račun. Tako je najlakše, a očigledno i najefikasnije. Sama sam si kriva, nemam se pravo buniti. I neću se

buniti jer mi je prijatelj. I svatko ima prijatelja koji ima prijatelja... I tako u nedogled.

To je ono što me muči. Neraščišćeni računi. Bilo bi lijepo kada bismo svi uvijek govorili ono što nam je u tom trenu na pameti. Tako ne bi bilo propalih dejtova, neiskrenih prijatelja i neugodnih scena. Ljudi se varaju kad misle kako su sami sebi dovoljni. Nikom to nije uspjelo, a mnogi su pokušavali. Čak i ako si najgori osobenjak i egoist, potrebni su ti ljudi koje ćeš iskorištavati, na čijim nedaćama ćeš graditi temelje svoje prividne sreće.

Umorna sam. Ne, nisam umorna od života, ako ste na to pomislili. Stvarno sam umorna. Ustala sam prije devetnaest sati i cijeli dan bila na nogama. Od toga četiri sata u štiklama. Neću više gledati na sat. Odlazim na počinak. Sunce će izaći na istoku, sutra će se netko vratiti s lošeg dejta, netko će stoički podnositi nepravdu koja mu se čini, a netko će uživati na nezasluženom odmoru u Trogiru.

Nevena Balažević

ADELE

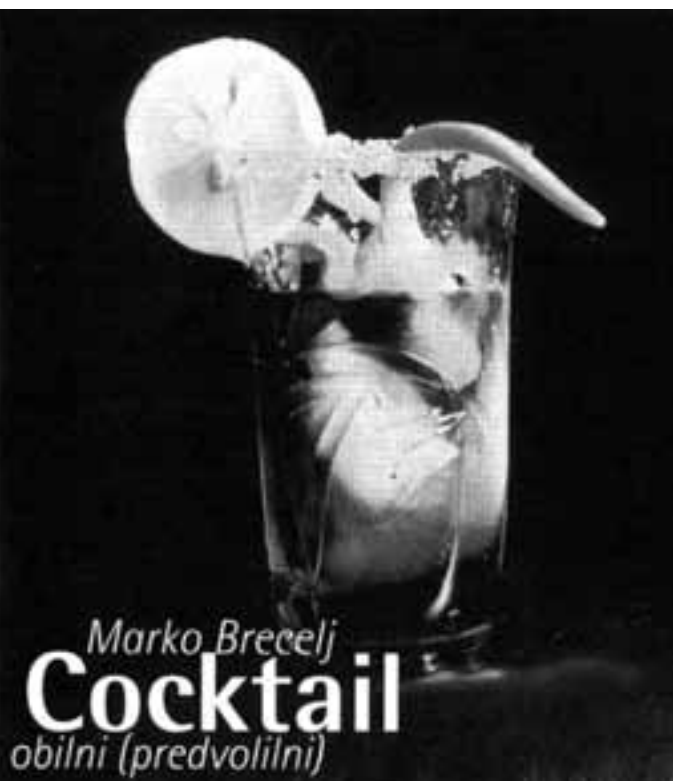

EX YU POP RIZNICA: MARKO BRECELJ: »COCKTAIL« (RTV LJUBLJANA, 1974.)

Prvijenac vječitog BUNTOVNIKA

in jaz». Iste godine u suradnji s aranžerom Bojanom Adamičem objavljuje debitantski album naslovljen »Cocktail« u izdanju RTV Ljubljana. Ploča je bila nagrađena priznanjem »Sedam sekretara SKOJ-a«. Na albumu je bila predstavljena i pjesma »Hiškar Rogač«, na kojoj ga prati skupina Sedem svetlobnih let. Na albumu je i njegov kontroverzni i osporavani (iz ideoloških razloga) hit-singl »Parada«. S njima

Zlatni zubi. Godine 1983. i 1984. vodio je bend Marjanov čudni zajec. Godine 1986. je ponovno objavio kantautorski album »Desant na rt Dobre nade«, a koncem osamdesetih je svoje snage udružio sa saksofonistom Primožem Šmitom i basistom Alešem Joštom u projektu Javna vaja. Kao gost je nastupao s različitim glazbenim skupinama (SRP, Strelnikoff itd.). Za njegovo djelo je značajna ironija, sarkazam, anarhičnost i kritika malograđanštine svakakve vrste.

Već godinama vodi Mladinski kulturni, socialni in multimedijски center (MKSMC Koper) u Kopru (Omladinski kulturni, socialni i multimedijalni centar), Društvo prijateljev zmerne napredka (Udruga prijatelja umjerena napretka, po ideji Bohumila Hrabala), kao i političku stranku Akacije. Kandidirao se svojedobno za mjesto koperskoga gradonačelnika..

Na sjajnom albumu prvijencu ovog slovenskoga Franka Zappe su sljedeće numere: Same prave stvari, Črni Peter, Skandal V Rdečem Balu, Hiskar Rogač, Parada, Duša In Jaz, Alojz Valček, Časopis, Gozd. Ako album iskopate negdje na netu, ili ga, još bolje, nađete na vinilnom izdanju, uživajte u glazbi i maštovitosti ovog vječitog glazbenog buntovnika!

Robert Tilly

Marko Breclj rođen je 1951. godine u Sarajevu. Na Ljubljanskom sveučilištu neuspješno je studirao geologiju, te potom i tehničku fiziku. Dobiva kasnije status slobodna umjetnika i piše jednu od svojih najglasovitijih skladbi »Alojz valček«, koju posvećuje svom profesoru matematičke fizike.

Svoj glazbeni put je započeo kao violinist skupine »Trije črnci«, te poslije u ljubljanskom triju »Krik«. Najpre je širu publiku zaintrigirao kao kantautor i šansonjer nastupom na Omladinskom festivalu u Subotici ljeta 1974., kada je osvojio nagradu stručnoga žirija sa skladbom »Duša

nih let) Breclj je ustanovio rock skupinu Buldožer, u kojoj je djelovao kao tekstopisac i pjevač. Jedan od vrhunaca cjelokupnog ex-yu progresivnog rocka bila je LP ploča skupine »Pljuni istini u oči«. U skupini je ostao do ljeta 1979. ostavivši u njoj traga na dva studijska albuma i soundtrack za film »Živi bili pa vidjeli«. Potom okreće leđa grupi i nastupa samostalno, kao kantautor s nekoliciom uspješnih singlova (npr. Parada, Radojka, Sexy disco hit itd.).

S pjesnikom Ivanom Volaričem - Feom udružio je svoju kreativnost u duu

hdpu Hrvatsko društvo za pomoć učenicima
Bela Gabrić

Studenti

Učenici

SUPERMAN

SUPERMAN: JÜRGEN HABERMAS

Živi gorostas aktivne filozofije

Jürgen Habermas (18. lipnja 1929.) poznati je njemački sociolog i filozof. Trenutačno je jedan od najuglednijih filozofa i intelektualaca na svijetu. Djeluje u tradiciji kritičke teorije i američkog pragmatizma. Vodeći je suvremeni predstavnik frankfurtske škole. Uz ostalo, bavi se prirodom komunikacije

i samosvijesti te njihovom ulogom u uzrokovanju društvene akcije.

Habermas je odrastao u tradicionalističkoj obitelji srednjeg staleža, a Drugi svjetski rat ga je kao tinejdžera duboko dotaknuo. S obzirom da se rodio sa zečjom usnom, imao je problema s razgovjetnim govorom, te je otežano stvarao i društvene veze. Imao je dvije operacije kao dijete, a za sebe kaže kako ga je to ponukalo razmišljati o značaju komunikacije, te je preferirao pisanje spram govora.

Habermasov otac Ernst bio je simpatizer nacista i ravnatelj Komore industrije i trgovine u Kölnu, koji je sina odgajao u duhu protestantizma. Nakon studija u Göttingenu, Zürichu i Bonnu, doktorirao je filozofiju u Bonnu 1954. godine. Poslije toga nastavlja studij i gradi svoj svjetonazor, te postaje izvanredni profesor Sveučilišta u Heidelbergu osam godina kasnije. Uz Adornovu potporu preuzima Horkheimerovu katedru u Frankfurtu 1964. godine, a zatim 1971. postaje direktor Instituta Max Planck. Godine 1981. stvara svoje najznačajnije djelo »Teoriju komunikativne akcije«, da bi tri godine kasnije postao počasnim članom Američke akademije

umjetnosti i znanosti. Vraća se u Frankfurt te 1993. odlazi u mirovinu. Ovjenčan je brojnim nagradama, uključujući najznačajnije njemačke. Godine 2007. Habermas postaje sedmi najcitiraniji autor znanstvenih radova društvenih znanosti na svijetu. Dobro je poznat i kao profesor i mentor, a jedan od njegovih istaknutih učenika je i prvi demokratski premijer Srbije Zoran Đinđić. Prije šest godina objavljen je dijalog Habermasa i pape Benedikta XVI. pod naslovom »Dijalektika sekularizma«.

Prije nekoliko tjedana uputio je poruku za »više demokracije i više solidarnosti u Europi« na predavanju održanom u belgijskom gradu Leuvenu. U amfiteatru Katoličkog sveučilišta tiskalo se toliko studenata da su morali organizirati prijenos preko video-bima u dvorištu. U publici je bio i predsjednik Europskog vijeća Herman Van Rompuy. Habermas je oštro kritizirao politiku EU rekavši kako se ona srozala na razinu tehnokracije koja se prilagođava financijskim tržištima, dodajući kako je neophodna solidarnost i kooperativan pristup.

Nikola Perušić

BOJAN KADAR, VODITELJ FOLKORNE SEKCIJE HKC-A »SRIJEM« IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Čuvanje običaja i tradicije kroz folklor

Dođite da se družimo, šalimo, igramo, plešemo, putujemo. Budite folklorci, jer ćete jednog dana biti ponosni na sebe

ponovni početak – je li bilo teško obnoviti ga i krenuti s probama?

Hm, teško pitanje. Nažalost tako je, folklor nije djelovao nekoliko godina. Pitao sam se kako i odakle krenuti, međutim uz veliku pomoć mog prijatelja Josipa Duića, koji je izvrstan glazbenik i koji je trenutačno vođa naše tamburaške sekcije, sve je bilo lakše. Krenulo se teško s 4-5 parova, međutim, kroz priču i upoznavanje ljudi s našim radom brzo je krenulo nabolje. Bogu hvala, sada mogu reći kako smo definitivno stali na noge.

KUŽIŠ?!: Danas se folklorna sekcija HKC-a »Srijem« sastoji od mlađe i starije skupine. Koliko one broje članova i kada imate probe?

Imamo mlađu skupinu od prvog do osmog razreda, koja broji šesnaestero djece i oni čine dječji folklor, dok starija skupina ima 22 člana. Zbog posla i škole jako je teško uskladiti vrijeme proba, zbog toga se nalazimo nedjeljom u Hrvatskom domu, gdje i probamo. Mlađa skupina ima probe od 17 do 18,30, dok starija

skupina ima probe od 20 do 22 sata. Međutim, puno smo puta znali ostajati i duže radi usavršavanja koreografija, pjesme, ali i druženja.

KUŽIŠ?!: Je li teško osmisliti novu koreografiju i koliko trenutačno imate koreografija? Koja ti je od njih omiljena?

Trenutačno imamo 6 koreografija. Koreografiju nije toliko teško osmisliti i skrojiti, međutim, nošnje stvaraju veliki problem. Svaka koreografija je vezana zemljopisno za dio neke zemlje, nošnje su drugačije, tako da skoro svaka nova koreografija mora imati i svoju nošnju, a znamo da je jako teška financijska situacija i da se nošnje jako teško, tj. skoro nikako ne mogu nabaviti niti sašiti. Najatraktivnija je koreografija svakako Banat – banatsko nadiigravanje, ali pošto sam Srijemac, naravno da mi je omiljena upravo Srijem.

KUŽIŠ?!: Mlađa skupina, tj. djeca, gdje god da se pojave i kako god da igraju oduševavaju gledatelje. Kako izgleda jedna tvoja proba s njima i što sve radite?

Djeca su ukras svega, naravno, gdje god

U globaliziranom svijetu današnjem je mladom čovjeku potreban neki oslonac i potpora kako bi očuvao svoj nacionalni identitet. Kada pomislimo na folklor, vezujemo ga uz nešto što ide uz neki narod i što opisuje njegovu tradiciju, i upravo je čuvanje tradicije najjače kroz igru i pjesmu. Mladi su upravo ti koji trebaju jačati i hraniti svoj identitet, ali, nažalost, sve su manje zainteresirani za svoje običaje, stoga i za folklor. Folklor nije samo igranje i naporne probe, nego i druženje, putovanje, te nova poznanstva, ali izgleda da mladi više vole igrati po diskotekama nego u svojim narodnim nošnjama. Ali, ima djece i mladih koji gaje i vole svoje običaje i kojima je folklor velika ljubav i upravo zbog njih danas ima mnogo folklornih skupina koje se bave oživljavanjem i prenošenjem folklor na mlađe generacije. Jednako je tako i folklor HKC-a »Srijem« iz Srijemske Mitrovice u jednom trenu utihnuo i jedno se vrijeme nije pojavljivao u javnosti, upravo zbog nezainteresiranosti mladih i odlaska na fakultet velikog broja članova. Ali, zahvaljujući njihovom današnjem koreografu Bojanu Kadaru, prije 5 godina folklor je opet oživio i postao popularan, kako među djecom tako i među mladima.

KUŽIŠ?!: Jedno vrijeme folklor nije djelovao. Budući da si ti jedan od zaslužnih za

da se pojave izmame osmijeh i pljesak. Fantastični su! Rad s djecom je, kažu ljudi, težak, međutim kada dođete na probu djece i kada ih vidite kako pokraj kompjutera i televizije, obveza i škole odvoje svoje vrijeme i trud, i kada vidite kako ozbiljan pristup, ma koliko imali godina, imaju prema folkloru, jednostavno se oduševite i ništa vam nije teško. Na probama djece najviše ima druženja i šale, s njima treba polako i kroz šalu raditi da bi kasnije izrodili nasljednike starije skupine. Igramo, naravno, probamo koreografije, zatim na stankama neobilazni su keksići i sokovi, pa se onda vratimo folkloru. Puno sam puta primijetio kako im je krivo jer se proba brzo završi i moraju kući. E to je uspjeh.

KUŽIŠ?!: Gdje ste sve do sada putovali i nastupali i imate li u planu neke nastupe i koncerte?

Gostovanja, putovanja, nastupa nikad dosta i to će vam svaki koreograf i svaki član folkloru uvijek reći. Imali smo do sada lijep broj putovanja, što u Hrvatsku, a i diljem Vojvodine. Imamo svake godine naš godišnji koncert, od ove godine krenuli smo s manifestacijom koju su podržala sva društva Srijema, pod nazivom »Srijemci-Srijemu«. U planu su nam nastupi u Tavankutu, Subotici, Bačkom Monoštru, nekoliko gostovanja u Hrvatskoj ako bude moguće, nastup na Srijem Folk Festu, koji je jedna od najvećih manifestacija u državi i na koji dolaze gosti iz svih krajeva svijeta, i kao kruna, ove godine planiramo put – gostovanje u Njemačku.

KUŽIŠ?!: Imaš li nešto za kraj reći djeci i mladima koji se dvoume krenuti na folklor?

Dođite da se družimo, šalimo, igramo, plešemo, putujemo. Budite folklorci jer ćete jednog dana biti ponosni na sebe. Već od sutra otiđite u najbliže društvo koje njeguje folklor. U Srijemskoj Mitrovici ste dobrodošli svake nedjelje u 17 sati u Hrvatskom domu i počnimo s druženjem. Djeco draga, omladino i stariji, nije nikakav sram igrati folklor. Bavite se folklorom, puno ćete dobiti. Najvažnije je druženje, fizička aktivnost, a poslije svega tu ćete naučiti svoju povijest i običaje, stvarati nova poznanstva i prijateljstva, prve ljubavi će se tu stvoriti, putovat ćete, a povrhu svega postat ćete dobri ljudi, jer sve to folklor nudi, a kasnije i iznjedri.

Ana Dujčić

JEZIČNI SAVJETNIK

Točka na i

Piše: Marina Balažev

Imate samo jednu priliku za prvi dojam – naučite kako ju iskoristiti! Sigurna sam da ćete se pojaviti na spoju sređeni od glave do pete, da ćete se potruditi oko toga što oblačite za školu i da će slike koje stavljate na »fejs« biti one na kojima doista dobro izgledate. No, kad su u pitanju komentari koje pišete ispod njih, postajem sumnjičava... Ali dobro, to je ipak neformalna komunikacija pa poput SMS-a ili »mejla« prijatelj može otprijeti svašta. Ako je većina od vas pomislila kako će se u životu baviti nekim drugim stvarima, a ne pisanjem, te kako će po završetku školovanja baciti olovku, prisjetite se kako se u nizu životnih situacija susrećemo upravo s pisanjem. Pa se tako prije ili kasnije nađemo u situaciji da pišemo zamolbu, ispričnicu, CV itd. I dok loše napisan sastavak u školi može eventualno polučiti lošu ocjenu, loše napisan CV može vas stajati posla, tj. onemogućiti vam dobivanje istoga, a loše napisana zamolba može utjecati na onoga koga se moli na način da na nju odgovori negativno.

Kako se osnovna pravopisna pravila uče tijekom školovanja jasno mi je da ih nije moguće sve staviti u jedan članak, no, tijekom rada na lekturi i korekturi različitih tekstova i učeničkih radova neke se banalne pogreške učestalo ponavljaju te bih vam na njih htjela skrenuti pozornost. Prije nego li odmahnete rukom govoreći kako je pravopis hrvatskoga jezika nemoguće naučiti, jer se niti stručnjaci ne mogu složiti oko toga treba li pisati »strelica« ili »strjelica« te da, kako mnogi vole reći, postoji nekoliko verzija različitih aktualnih pravopisa, predlažem vam da nesuglasice oko pravopisa promatrane kao izazov za učenje i, naravno, da budete u tijeku o tome koji je pravopis aktualan. No, primjeri koje donosim ne spadaju u skupinu diskutabilnih primjera, nego je riječ o sitnicama koje se prečesto sreću, uistinu su banalne a ostavljaju zaista loš dojam.

PISANJE DATUMA:

Datum se može pisati brojevima (2. 6. 2013.) ili brojevima i slovima (2. lipnja 2013.)

VAŽNO:

- nakon točke obavezno se ostavlja razmak: 2. 6. 2013. godine (krivo: 2.6.2013. godine)
- ne pišemo nule u slučaju jednoznaznosti brojeva npr.: 2. 6. 2013. (krivo: 02. 06. 2013.)
- ako mjesec pišemo riječju imenicu stavljamo u genitiv: 2. lipnja 2013. (krivo: 2. lipanj 2013.)

Iza rednih brojeva uvijek se piše točka, čak i kada su u pitanju rimski brojevi: 2. VII. 2013.; XII. međunarodni kongres slavista.

PISANJE IMENA I PREZIMENA:

Osim što se i ime i prezime pišu velikim početnim slovom (ali to svakako znate) važno je upamtiti da se uvijek prvo piše ime pa potom prezime npr.: Ivan Horvat; (krivo: Horvat Ivan). Jedina iznimka od tog pravila su službeni dokumenti u kojima se izričkom traži pisanje prvo prezimena pa potom imena ili abecedni popisi u kojima se nakon prezimena stavlja zarez te se potom piše ime: Horvat, Ivan.

OBRAĆANJE IZ POŠTOVANJA

Oslovljavamo li nekoga iz poštovanja obraćamo mu se zamjenicom *vi* odnosno *ti*, tj. *važ* i *tvoj* i u tekstu tu zamjenicu pišemo velikim početnim slovom: *Vi*, *Ti*, *Vaš*, *Tvoj*. Osim pisanja velikim početnim slovom važno je voditi računa i o kongruenciji, tj. slaganju subjekta i predikata u licu, rodu i broju. To znači da pri obraćanju i osobi muškog i osobi ženskog roda iz poštovanja tj. zamjenicom *vi* treba voditi računa da je **predikat uz zamjenicu *vi* uvijek u množini i muškom rodu** pa i onda kada se obraćamo ženskoj osobi: *Profesorice to ste nam Vi rekli*. *Profesore to ste nam vi rekli*. Pogrešno je: *Profesorice to ste nam Vi rekla*. *Profesore to ste nam Vi rekao*.

Što se tiče forme različitih službenih dokumenata ona se često mijenja ovisno o kulturnom krugu, državi ili pod utjecajem nekih drugih nejezičnih čimbenika. Stoga je najbolje pri pisanju CV-a, zamolbe i slično raspitati se o poželjnom formatu, a detaljna objašnjenja, pa čak i primjere možete naći na internetu.

HI TECH / ZNANOST

VRIJEME – stvarnost ili iluzija?

Je li vrijeme stvarno ili je ono tek krajnja iluzija? Većina fizičara složila bi se s tim da vrijeme nije stvarno, ali Lee Smolin izazvao je ortodoksne fizičare u svojoj novoj knjizi *Preporođeno vrijeme* (Time reborn). Smolin, inače teoretičar fizike pri institutu za teoriju fizike Canada's Perimeter iznio je pritom svoje argumente u prilog tvrdnji da je vrijeme stvarno. »Vrijeme je nešto što je primarno i iznad svega«, izjavio je, »a iskustvo koje svi imamo o stvarnosti postojanja u sadašnjem trenutku nije iluzija već najdublji trag koji imamo o fundamentalnoj prirodi stvarnosti.« Kao i većina fizičara, krenuo je od pretpostavke da je vrijeme iluzorno i subjektivno. Tijekom vremena, Smolin je došao do uvjerenja ne samo da je vrijeme stvarno, već da bi ta postavka mogla biti ključ našeg razumijevanja prirodnih zakona. Jedna od implikacija teorije da je vrijeme iluzija jest to da je budućnost određena jednako kao i prošlost. »Kad bih vjerovao u to da je budućnost već unaprijed određena, sve ljudske vrijednosti postale bi iluzija zajedno s vremenom«, rekao je Smolin. »Još uvijek težimo tome da imamo mogućnost životnih izbora. To je dragocjen dio naše čovječnosti. Ako je stvarna metafizička slika takva da postoji samo skup atoma koji se kreću praznim prostorom, onda nikad ništa ne može biti novo i ništa nas ne može iznenaditi, jer sve se u biti svodi samo na drugačiji raspored atoma. Za mene to predstavlja gubitak odgovornosti, a isto tako i gubitak ljudskog dostojanstva«, piše znanost.geek.hr.

Roboti-insekti izveli prvi kontrolni let

Istraživači s harvardske Škole inženjerstva i primijenjene znanosti (SEAS) i Instituta za biološki inženjering Wyss, uz potporu državne znanstvene fundacije, obavili su demonstraciju prvog kontrolnog leta robota nalik insektima nakon više od desetljeća rada na ovom projektu. Inspirirani biologijom muhe s anatomskim dimenzijama koje se mjere submilimetarskom skalom, dvostrukim tankim krilima koja su gotovo nevidljiva za vrijeme leta (120 zamaha u sekundi), ovi slični uređaji predstavljaju vrhunac mikromanufakture i rezultat su rada brojnih harvardskih istraživača koji su tijekom godina proizveli brojne inovacije na ovom polju. Ovaj tip robotskog insekta mogao bi biti korišten u praćenju stanja okoliša, pri operacijama traženja i spašavanja ili asistenciji pri oprašivanju usjeva. Materijali, tehnika izrade i komponente korištene pri izradi mogle bi se pokazati još korisnijima u izradi nove generacije složenih medicinskih uređaja. U suradnji sa SEAS Harvard i Wyss institutom, neke temeljne tehnologije korištene pri izradi ovih robota već su u procesu komercijalizacije.

»Korištenje biologije u rješavanju stvarnih problema jest svrha postojanja Wyss institute«, izjavio je Don Ingber, osnivač instituta. »Ovaj rad je fantastičan primjer kako zajednički rad znanstvenika i inženjera s različitih područja u provođenju istraživanja inspiriranih prirodom, može dovesti do izvanrednih tehničkih dostignuća.«

MJESEC i ZEMLJA mogli bi imati zajednički izvor vode

Nova studija otkrila je kako je voda unutar Mjesečevog omotača došla sa starih meteorita – isto kao što se smatra i za vodu na Zemlji. Ovo bi otkriće moglo pokrenuti raspravu o tome kako je nastao Mjesec. Smatra se da se Mjesec formirao iz krhotina i ostataka nakon što je veliki objekt pogodio Zemlju prije otprilike 4,5 milijarde godina – vrlo rano u Zemljinoj povijesti. Znanstvenici su dugo vremena pretpostavljali kako je toplina koja je nastala zbog udara izazvala isparavanje vodika i ostalih nestabilnih plinova u svemir, a to bi značilo da je Mjesec u početku bio potpuno suh. No, NASA-ina letjelica i novo istraživanje na uzorcima koje je prikupio Apollo, pokazali su kako na Mjesecu ima vode – i na površini i ispod nje.

Činjenica da voda na Zemlji i Mjesecu potječe iz istog izvora novi je dokaz da je voda na Mjesecu bila tamo od početka. Ovo otkriće nije nužno neusklađeno s teorijom da je Mjesec stvoren uslijed velikog udara objekta u Zemlju, no postoji problem. Ako je Mjesec stvoren od materijala koji je došao sa Zemlje, činjenica da Zemlja i Mjesec dijele isti izvor vode ima smisla. Ipak, nameće se pitanje kako je voda uspjela »preživjeti« takav veliki sudar.

»Voda je nekako opstala prilikom ovog udara, no ne možemo reći koji se proces tada odvijao«, rekli su znanstvenici. Znanstvenici napominju kako postoje brojni procesi stvaranja planeta i satelita koje još ne razumijemo.

»Naš rad ukazuje na to da vrlo nestabilni elementi možda nisu potpuno nestali zbog velikog udara«, rekao je Van Orman. »Moramo bolje shvatiti što se točno događa uslijed tako velikih kolizija.«

Nova laserska operacija može pretvoriti vaše oči iz smeđih u plave

Od svih stvari koje zamijetimo pri upoznavanju nove osobe, preko očiju ostvarujemo prvi kontakt. No, neki ljudi jednostavno nisu zadovoljni bojom svojih očiju i umjesto smeđih priželjkuju plave. Liječnik Gregg Homer pronašao je rješenje za njih – u samo nekoliko tjedana njihove oči mogu postati plave. Zahvat je zapravo vrlo jednostavan – laser se podešava na određenu frekvenciju čime se mijenjaju stanice koje proizvode smeđu boju. Nakon nekoliko tjedana, tamnija boja počinje blijediti i počinje se nazirati plavi pigment ispod. Zahvat traje samo 20 sekundi. Homer i njegov tim iz tvrtke Stroma Medical razvijali su ovu tehnologiju preko deset godina, a za sve pacijente će biti dostupna za tri godine.

Cijenu zahvata Homer procjenjuje na 5.000 dolara po oku, no smeđa se boja ne regenerira i oni koji se odluče za operaciju imat će plave oči do kraja života. Ova tehnika naišla je na negodovanje onih koji smatraju da su oči 'svetije' od bilo kojeg drugog dijela tijela. Također, operacija sa sobom nosi i rizike za koje Homer ne može jamčiti da se neće dogoditi, no tisuće ljudi koji su zainteresirani za operaciju su, čini se, spremni snositi eventualne posljedice.

MICROSOFT predstavio Xbox One

Microsoft je nedavno predstavio novu generaciju Xboxa koja, unatoč glasinama koje su govorile drugačije, nosi jednostavno ime – Xbox One.

Iako se u srži radi o uređaju namijenjenom za igranje igara, Microsoft je s novom generacijom odlučio stvoriti centralni multimedijski uređaj pomoću kojeg ćemo gledati TV, slušati glazbu, surfati internetom i »skajpati«. Kako bi korištenje svih multimedijskih mogućnosti novog Xboxa bilo što ugodnije Microsoft je osmislio takozvani Snap Mode koji bi prema viđenome trebao omogućiti prilično jednostavno baratanje raznim aplikacijama koje ćemo koristiti.

Očekivano, nova konzola donosi unaprijeđenu verziju Kinecta, a sustav je baziran na 64-bitnoj arhitekturi uz 8 GB radne memorije, te opremljen ugrađenim USB 3.0 portovima, Blu-ray optičkim pogonom i čak tri operativna sustava koji rade istovremeno. Detalji o tipu memorije, specifikacije grafičkog čipa i procesora još uvijek su nepoznate, no ne sumnjamo da ćemo ih dobiti najkasnije na nadolazećem E3 sajmu.

Jedna od glavnih značajki Xboxa, njegov servis Live, na Xbox Oneu će biti znatno inteligentniji i moćniji, njegov će sadržaj biti smješten u oblaku, a važna je novost da će igrači na raspolaganju imati alate za snimanje i uređivanje gameplayvidea te dijeljenje snimljenog sadržaja s prijateljima na društvenim mrežama. Za glatko funkcioniranje Xbox Livea brinut će se čak 300.000 servera, što je ogroman pomak s petnaestak tisuća koji tu funkciju obnašaju trenutno.

Xbox One će se na policama trgovina pojaviti »kasnije ove godine«, piše bug.hr.

VRIJEDNOSTI U KOJE RASNE I NACIONALNE MANJINE U SAD-U VJERUJU

Kakav god da mu je društveni status, junak naše priče ima pravo razlikovati se od većine, ima pravo na svoja vlastita vjerovanja i uvjerenja i to mu nitko ne može oduzeti

želio ljetovati, zna se da postoji samo jedna destinacija, njegova rodna Dominikanska Republika. Zna se da su mu omiljene cigare one s Kube. Na zeleno-crno-žutoj majici mu piše Jamaica, na plavo-bordo kapi Haiti. Ima veliku potrebu pokazati društvu kako se od njega razlikuje, ne samo financijski, da je poseban i da se toga ne boji. On se rasnim, odnosno nacionalnim ponosom suprotstavlja klasnoj diskriminaciji. Ponekad je taj ponos sve što ima. U neimaštini to znači puno.

PRAVO NA RAZLIKOVANJE

Amerika je jedna od rijetkih zemalja u kojoj je demografija toliko raznolika. Iako je do toga kroz povijest došla nasilnim putem, ona je danas zasebna nacija. Nacija u kojoj je dopušteno slobodno izraziti svoju vjeroispovijed i u kojoj je sasvim normalno ponositi se zemljom, narodom i kulturom svojih predaka. SAD je zemlja u kojoj je govor mržnje, posebice prema manjinama, strogo zabranjen. I zato, kakav god da mu je društveni status, junak naše priče ima pravo razlikovati se od većine i reći ono što misli. Ima pravo na svoja vlastita vjerovanja i uvjerenja i to mu nitko ne može oduzeti.

Tomislav Perušić

Na marginama DRUŠTVA

Između rasnih, odnosno nacionalnih manjina u SAD-u i nepriviligiranih zajednica iste države i dalje se stavlja znak jednakosti. Pripadnici prije svega crne i hispanske narodnosti još se uvijek potiskuju na margine društva. U tim je zajednicama sve više socijalnih slučajeva, beskućnika, nezaposlenih, ali i gladi.

Za mnoge obitelji situacija se od ukidanja segregacije financijski i socijalno nije puno promijenila. Tako govori statistika, a to se može i uživo osjetiti u zraku u određenim dijelovima New Yorka. Neki će reći kako je to jednostavno tako, it's the way of the world. No, kako se ti ljudi svakodnevno nose s tim? Imaju li vjeru u bolje sutra usprkos stanju u kakvom ih je sudbina zadesila?

OSJEĆAJ PRIPADNOSTI U TUĐINI

Crkva igra ogromnu ulogu za takozvanog »marginalca«. On u njoj redovito traži utočište i pronalazi razlog za neodustajanjem. Njemu je u crkvi ili džamiji Božjom riječju obećano blagostanje nakon ovozemaljskoga života. Kroz molitvu, koju izriče skakutajući s jedne noge na drugu, plješćući i pjevajući uz ritam bubnjeva i klavira, ili pak moleći se klečeći s rukama na podu i spuštene glave, izuvenih cipele, recitirajući tekst iz Svete knjige, on na trenutak prestaje biti socijalni zatvorenik i postaje duhovno oslobođen. Više ne broji

svoje nezgode, već svoje blagoslove. Za njega je to jedini moralni izlaz iz mizerije u koju ga je sudbina smjestila. U crkvi nalazi osjećaj pripadnosti nekome ili nečemu. Sa svojom braćom i sestrama u Kristu, ili pak štjujući Alaha, on konačno živi bogat život. Želi biti prihvaćen od Boga, ako već ne može od društva, jer zna da čak i kada ga svi napuste, On će i dalje ostati s njim.

KORIJENI

Naš je marginalac ponosan na svoje podrijetlo. Diči se svojim afričkim ili indijanskim korijenima. Prije nego što ga i pitaju otkuda je, reći će iz sveg glasa: Yo soy Portorriqueño! Kada ga pitaju gdje bi

GLAZBENI INTERVJU: NEGATIV

Četrnaest godina na sceni

Grupa Negativ na glazbenoj sceni djeluje već 14 godina. Iza sebe imaju četiri albuma, a posljednji album »Spusti me na zemlju« objavljen je u live verziji. Članovi grupe su: Ivana Peters (vokal), Nikola Radaković Džoni (gitar), Milen Zlatanović Zmo (bass), Dario Janošević (bubnjevi). U Novom Sadu smo prigodom koncerta u povodu 14. rođendana grupe razgovarali s njihovim basistom Milenom Zlatanovićem.

KUŽIŠ?! Danas slavite 14. rođendan benda. Zašto ste za koncertnu proslavu odabrali baš Novi Sad?

Postoje dva razloga zašto smo izabrali baš u Novom Sadu proslaviti rođendan. Prvi razlog je što se novosadska publika, po našem mišljenju, prilično izdvaja od ostale publike – je li to zbog prijema ili ukusa, ne znam – ali je nama vrhunski provod ovdje. Drugi razlog je što smo prvi put svirali kao bend pred novosadskom publikom. Kada spojimo te dvije komponente zajedno, one dobiju smisao. Željeli smo rođendan proslaviti baš u Novom Sadu, otvoriti koncertnu sezonu i napuniti se dobrom energijom.

KUŽIŠ?! Kako je nastao bend Negativ?

Prije 14 godina, kada je Srbiju bombardirao NATO, sve je stalo. Mi smo bili klinici s nepunih 19 godina, išli smo u gimnaziju i imali bend. Na Novom Beogradu, na Bežanijskoj kosi, postojao je jedan restoran iz kojeg se vidio cijeli Beograd. Tu smo se okupljali za vrijeme bombardiranja. Jedne večeri došla je jedna cura s dugom kovčavom kosom i kačketom, a mi je uopće nismo prepoznali. Cura je imala fenome-

nal glas i pitali smo se samo tko je ona. Ivana nam se na kraju predstavila, rekla je kako je ona Ivana iz Tap 011, da se Tapovci raspadaju, da bi probala nešto drugačije i da joj se dopada ovo što radimo. Tako smo nastali i evo trajemo 14 godina...

KUŽIŠ?! Pjesme radite kao tim ili...?

Imamo dosta ideja od prethodnog albuma, samo čekaju da se iznesu. Kao dijamant, čeka našu energiju da se izbrusi i da se stvori određeni oblik koji ima smisao. Ivana je zadužena za pisanje pjesama, ona je godinama bila buntovnik, i kad je nešto iznervira uvijek dobije inspiraciju za pjesmu. Emotivna je duša i veliki borac za pravdu. Inspiraciju pronalazi u ljubavi, i sretnoj i onoj nesretnoj, glazbu skladamo zajedno. Vjerujem da ni ubuduće neće biti drugačije.

KUŽIŠ?! Novi album...

Novi album... hm, to je još uvijek uzburkano. Svatko od nas ima neke svoje čudne putove, život nas je odveo na drugu stranu tako da je svakome od nas postalo nešto drugo važno. Jedni su postali roditelji, neki poslovni ljudi, a neki su u drugom pričaju. Naša energija unutar benda se malo razila, mi se i dalje volimo kao obitelji, samo su se životni prioriteti promijenili. Vjerujem da će ljudi koji imaju 35 godina to razumjeti, da je to jedna neminovna faza u životu, koja se jednostavno mora proći, recimo kao raskrižje života. Tako je sada kod nas, sklop naših energija se mora opet sjediniti u jedno, kako bismo započeli snimanje novog albuma.

KUŽIŠ?! Jeste li razmišljali o inozemnoj karijeri i što biste poručili bendovima koji tek počinju?

Postoji naravno želja i za inozemnom karijerom, međutim medijski vam se nikako ne dopušta da se probijete. Nažalost, ni ovdje se ne možete probiti. Vjerujem da je i mladim bendovima jako teško pronaći svoj put na glazbenoj sceni. Kada je u Srbiji postojao Treći kanal, to je po mom mišljenju bio odličan kanal za rock glazbu. Jedna čitava populacija mladih vas je mogla pratiti i gledati što radite. Međutim, danas je to drugačije, jer kada se pojavi jedan mladi bend i kad krene raditi nešto novo, osim Youtubea i puke sreće teško da može nešto uraditi. Beograd je regionalni centar za ovakve stvari i ima preko 40 bendova koji sviraju vrhunski na svjetskoj razini, ali nitko ne zna za njih. Mislim da bi tako bilo i s nama kada bismo krenuli prema inozemstvu.

KUŽIŠ?! Imate li ambicija prema hrvatskom tržištu?

Naravno da imamo, ali još uvijek nismo pronašli način za promociju na hrvatskom tržištu. Do sada je bilo pregovora da nastupamo na nekim festivalima, ali ništa konkretno nije realizirano. Vjerujem da u Hrvatskoj nema benda kao što smo mi, ali nažalost postoji jedna medijska zavjesa koja se jednostavno teško podiže, te ljudi možda nisu čuli za nas. Ono što nedostaje jest jedan regionalni glazbeni projekt koji bi omogućio da rock scena dobije drugačiji pristup prema publici. Osobno sam radio na jednom takvom projektu gdje smo puštali i imali gostovanja raznih bendova iz regije. Ali, nažalost, trajalo je godinu dana i zbog financija se ugasilo.

Anita Klinac

Gifest u Subotici

U subotu, 1. lipnja, s početkom u 20 časova u Omladinskom klubu »Skladište« u Subotici bit će održan Prvi regionalni festival gifova – G I F E S T. Cilj festivala je na jednom mjestu okupiti autore koji se

Ritual Fest 2K13 na Petrovaradinskoj tvrđavi

Drugi po redu RITUAL FEST 2K13 održat će se 7. i 8. lipnja na Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu. Ove godine bit će predstavljena dva sound systema – SHALAMANDA HiFi (Austrija) i DIGITRON SOUND SYSTEM (Hrvatska), i preko pedeset izvođača na više žanrovski različitih bina. Jedan od nositelja festivala je britanska DnB Jungle legenda REMARC.

Više informacija na <http://ritualfest.com>.

Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu. Nastupaju: Atoms For Peace, Bloc Party, CeeLo Green, Fatboy Slim, Snoop Dogg

bave ovom vizualnom formom i time im pružiti priliku da prikažu svoje autorske radove. Animirani gif je mala forma koja pruža mogućnost iskazivanja stvaralačkih ideja od apstraktnih do angažiranih. Gif format svojim osobinama dozvoljava brz i efektan prijenos ideje kroz vizualni doživljaj. Na natječaj se prijavilo više od 70 sudionika iz: Srbije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Makedonije i Bugarske s više od 200 autorskih radova.

Druženje se nastavlja u klubu Clash od 22 sata uz DJ set Neomoderna.

To Be Punk Festival u Novom Sadu

Šesti po redu To Be Punk Festival bit će održan u SKCNS Fabrici 31. svibnja i 1. lipnja. Prvog dana nastupit će: Night Fever, Last Hope, This day will burn, Ground Zero, All except one, Stand der Dinge, Dying in this place, Wish upon a star i Think again. U subotu hedlajneri festivala bit će: Snuff, Argy Bargy, Barb Wire Dolls, ex Paraf – Walter Kocijančić et Los Mandrills, Kevlar Bikini i Againts The Odds. Karte se mogu kupiti u prodavaonicama Mungos, Crna Ovca, Gigstix i The Street u Beogradu.

The National u Zagrebu

The National su zakazali koncert za 2. srpnja na zagrebačkoj Šalati. Prijestolnica Hrvatske bit će jedini grad u re-

giji u kojem će gostovati američki sastav, pošto su na ovoj mini turneji zakazali samo sedam nastupa u Europi. The National su nedavno objavili novi album pod nazivom »Trouble will find me«.

Karte za koncert mogu se kupiti po cijeni od 220 kuna. Ovo će biti četvrti nastup grupe koju predvodi pjevač Matt Berninger u glavnom gradu Hrvatske.

Exit 2013. u Novom Sadu

Ovogodišnji glazbeni festival Exit održava se od 10. do 14. lipnja na

aka Snoop Lion, The Prodigy, Chase & Status & Rage, Diplo, DJ Fresh live, Dubfire, Eric Prydz, Jeff Mills, Pan-Pot, Rudimental live, SBTRKT, Seth Troxler, Ana Popovic, Delilah, Eyesburn, Feed Me, Gregor Tresher live, Matthew Jonson live, Prong i mnogi drugi.

Organizatori najavljuju kako će ovogodišnji Exit trajati pet dana, s tim što će nulti dan festivala biti smješten u jezgri grada.

Inače, u svom članku o vodećim ljetnim festivalskim destinacijama Euronews je svrstao EXIT među deset najboljih europskih festivala za 2013. godinu.

Uskoro više informacija o novim imenima koja nastupaju, a više informacija o ulaznicama i prodajnim mjestima može se pronaći na internetskim stranicama: www.exitfest.org i www.gigstix.com

**BESPLATNE
GRADSKE
NOVINE
ZA
UČENIKE**

www.novine5plus.com

5+

preporuka

GLAZBA: Eurosong (kompilacija)

Ovogodišnji Eurosong održan je u Malmöu u Švedskoj. Natjecalo se 39 zemalja u dvije polufinalne večeri, 14. i 16. svibnja, dok je finale održalo 18. svibnja. Ni Srbija (Moje tri) niti Hrvatska (Klapa s mora) nisu uspjele proći u finale. Za pobjednika, tj. pobjednicu izabrana je mlada pjevačica Emmelie de Forest iz Danske s pjesmom »Only Teardrops«. Ovaj album je kompilacija pjesama svih sudionika pedeset i osmog Eurosonga. Kao i obično kada je u pitanju ovo natjecanje, CD nam pruža vrlo raznolik opus pjesama – od modernijih do onih standardnijih pristupa pop glazbi – i kao takav vrlo je zabavan za slušanje. Baš kao i samo praćenje Eurosonga, punog navijanja za svoje, ali uz vidljivu demonstarciju zajedništva među internacionalnom publikom.

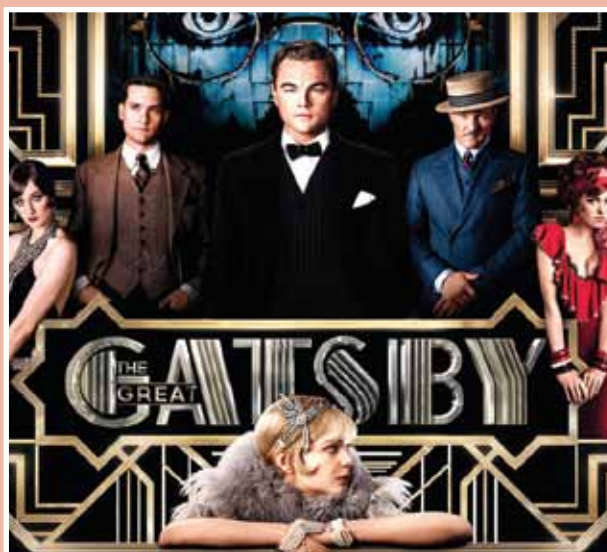
I. Kovač

FILM: Veliki Gatsby

Veliki Gatsby adaptacija je najpoznatijeg romana slavnog američkog spisatelja Francisca Scotta Fitzgeralda. Radnja je smještena na Long Island 1922. godine. U središtu pozornosti je misteriozni mladi milijunaš Jay Gatsby i njegova opsjednutost prelijepom Daisy Buchanan. Ovaj film je uspio dočarati svu dekadenciju, raskoš i (ne) moral tzv. Dobi jazz. U glavnim ulogama su Leonardo DiCaprio kao Jay Gatsby, Tobey Maguire kao Nick Carraway, ujedno i narator, te Carey Mulligan kao zanosna Daisy Buchanan. Ovaj film Baza Lurhmana ne može nikog ostaviti ravnodušnim. Vjerujem da bi i sam F. Scott Fitzgerald bio oduševljen scenama raskalašnih zabava koje je tako maestralno opisao u svome najpoznatijem djelu. Leonardo DiCaprio je ponovno dao svoj maksimum, isto kao i Tobey Maguire. Budući da sam prije gledanja filma pročitala roman, tvrdim kako je Lurhman uspio od odlične knjige napraviti odličan film.

N. Balažević

KNJIGA:

John Fowles, »Ženska francuskog poručnika«

Fowles je pisac prošloga stoljeća, ne može se odrediti kojem književnom pravcu je pripadao jer se nalazi na granici između modernizma i postmodernizma. Najveći utjecaj na njega imali su Albert Camus i Jean-Paul Sartre, što vam već mnogo govori. Johna Fowlesa New York Times je proglasio jednim od 50 najboljih književnika prošloga stoljeća. Njegovo najpoznatije djelo je Ženska francuskog poručnika. Glavna junakinja ove priče je Sarah Woodruff, ona je žena iz naslova također znana kao *Tragdiya*. Radnja se odigrava u romantičnom priobalnom mjestu Lyme gdje Sarah čeka svog francuskog poručnika, koji ju je nakon afere napustio i vratio se u Francusku. Njeno čekanje sablažnjava sve viktorijanske gospođe tog područja, kao i njena afera. Međutim, sasvim slučajno u njen život ulazi još jedan muškarac - Charles Smithson, paleontolog koji je zaručen. Knjiga zbilja zaslužuje mjesto među slavnim svjetskim klasikima. Odiše stilom i ukusom. Ovakvu knjigu vrijedi čitati polako.

I. Rudić

